

## Ознаки інсценувань злочинів та механізм їх

**виявлення Філіпчук А.С.,** слухач ННІЗН НАВС

*Науковий керівник:* кандидат юридичних наук *Мировська А.В.*

Інсценування злочинів являє собою один із різновидів протидії правоохоронним органам у боротьбі зі злочинністю. У сучасних умовах науково-практичну зацікавленість викликають питання, пов'язані не лише з пізнавальною сутністю інсценування, але і питання за допомогою яких формується криміналістичний та психологічний аспект сутності даного явища.

Проблема дослідження закономірностей виявлення інсценувань, а також ознак, які вказують на можливі інсценування є достатньо актуальною, оскільки має суттєве практичне значення та залишається недостатньо науково розробленою.

Як свідчить слідча практика, інсценування, тобто створення на місці події зацікавленою особою (особами) обстановки, що не відповідає події, яка в дійсності мала місце, є саме тим негативним чинником /обставиною/, який гальмує процес досудового розслідування, подовжуючи строки та ускладнюючи роботу слідчих, спрямовану як на розкриття злочинів так і на встановлення об'єктивної істини під час розслідування, а у деяких випадках призводить до судової помилки.

Процес інсценування кримінального правопорушення складається з трьох етапів: уявного інсценування (тобто формування у свідомості суб'єкта картини про ту обстановку, яку він бажає створити, з метою маскування вчиненого злочину); реалізації уявного плану шляхом інсценування та підготовки аргументації, яка пояснює встановленні слідчим факти, а також як і будь-який інший вид поведінки особи, відображається на матеріальних об'єктах живої та неживої природи та в пам'яті людей.

Враховуючи викладене, інформація про інсценування може бути отримана у результаті дослідження місця події, виявлених при цьому об'єктів, а також на підставі оперативно-слідчої роботи з людьми-носіями криміналістично-значущої інформації [1, с.142].

Отримана в рамках таких досліджень інформація, в свою чергу, утворює певне коло ознак, наявність яких відрізняє типову подію злочину від інсценованої події [2, с.66, с.95].

У криміналістиці виділяють такі групи контрверсійних ознак інсценування як: розміщення реальних ознак на такому, місці де при здійсненні ймовірної дії вони з'явитися не могли; наявність ознак, які передбачені версією дії, але виникнути внаслідок такої дії не могли; наявність негативних обставин. [3, с.256].

З метою виявлення ознак інсценування та їх викриття необхідно встановити: обставини події, у зв'язку з яким здійснено інсценування; учасників інсценування та роль кожного у вчиненому; обставини підготовки й здійснення інсценування; наслідки інсценування. Важливе значення для виявлення інсценувань відіграє збір даних, аналіз слідчої картини на місці вчинення злочину та узагальнення показань осіб, які є учасниками кримінального провадження. Інформацію про ознаки інсценування можна використати з метою створення повної та об'єктивної картини вчинення злочину, а також для підвищення ефективності розслідування, оптимізуючи витрати сил для перевірки висунутих версій.

Безперечною умовою забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування виступає саме вміння виокремити ознаки, які вказуватимуть на

Інценування злочину є суттєвою перешкодою ефективній діяльності правоохоронних органів, оскільки впливає на процес розслідування, ускладнюючи отримання даних, необхідних для розкриття злочину, а також для встановлення істини у кримінальному провадженні. Виявлення діяльності, спрямованої на приховування злочинів - створює своєрідний шлях для ліквідації протидії розслідуванню в цілому, а всебічне вивчення феномену сучасної протидії як складового елементу протистояння злочинності та суспільства надасть змогу для розробки та впровадження дієвих заходів, спрямованих на подолання цих негативних факторів.

*Список використаних джерел:*

1. Образцов В.А. Криминалистическая психология : учебное пособие / В.А. Образцов, С.Н. Богомолова. - М. : Изд-во: Юнити-Дана, Закон и право. - 2002. - 448 с.
2. Корухов Ю. Г. Криминалистическая диагностика при расследовании преступлений: научно-практическое пособие / Ю.Г. Корухов. - М.: Издательская группа НОРМА- ИНФРА, 1998. - 288 с.
3. Криминалистика: учеб. для вузов / И.Ф.Герасимов, Я.Л. Драпкин, Е.П. Ищенко и др.; [под ред. И.Ф. Герасимова, Л.Я. Драпкина]. - 2-е изд., перераб. и доп. - М.: Высш. шк., 2000. - 672 с.